

Knihovnicko-informační zpravodaj U Nás

Vyšlo: 12.12.2005

Číslo: Ročník 15 (2005), Číslo 4

Sekce: Naše téma

Název článku: Profesionálně „neprofesionální“ zamyšlení

Autor: Marta Valešová

Zdroj: <http://unas.svkhk.cz/clanek.asp?id=634>

Profesionálně „neprofesionální“ zamyšlení

Marta Valešová

Jsem knihovnicí v městské knihovně a zároveň i knihovnicí obecní knihovny a dostala jsem za úkol zamyslet se nad vzděláváním obecních knihovníků pohledem „profesionála“ (snad). Musím, ale podotknout, že to nebyl a není lehký úkol.

Letos v říjnu jsem se poprvé zúčastnila setkání obecních knihovníků, které pořádá každoročně bývalá Okresní knihovna v Náchodě. Celá léta jsem si myslela, že tato setkání mně jako „profesionální knihovnicí“ nemůžou přinést nic nového a zajímavého. Bohužel musím přiznat, že jsem byla velmi překvapena. Do tohoto dne jsem si myslela, upřímně řečeno, že nade mne není (což si bohužel asi myslí více profesionálních knihovníků), ale jak rychle jsem byla vrácena na tvrdou zem, když jsem slyšela a poslouchala naprosto „neprofesionální“ knihovníky, co vše dělali, dělají a budou dělat. A to vše bez jakéhokoli knihovnického vzdělání a bez rozdílu věku.

Největší obrazný „výprask“ jsem dostala od knihovnice ze Žernova, která byla letos i celostátně oceněna právě za svou obětavou práci se čtenáři v tak malé obci, kde není ani škola, ale kam se vrací i dospělé „děti“ svěřovat se paní knihovnici se svými životními úspěchy i neúspěchy; z Chvalkovic, kde jsem musela obdivovat obecní příspěvek na knihovnu a nadšení a obětavost paní knihovnice; z Trubějova, kde pořádá a vymýšlí různé akce pro děti, kterých tam je celkem asi 7, ale i přesto se je snaží pro knihovnu získat. Další nášup jsem dostala od paní z Nového Hrádku, která byla ochotna přiznat, že je škoda, že v jejím věku neovládá (doufám, že jsem to dobře pochopila – jinak se omlouvám) dnešní techniku, ale přesto chodí v poledne na hodinu půjčovat, když dětem skončí škola a než jedou autobusy. Moc mne mrzí, že se tohoto setkání nezúčastnil knihovník z Řešetové Lhoty, o kterém jsem slyšela hodně, že dobře spolupracuje s důchodci, a myslela, že nějaké jeho zkušenosti bych mohla použít i já. Všem ostatním knihovníkům tohoto setkání bych se ráda omluvila, ale byl to takový příval informací, že se zde zmiňuji jen o těch, na které jsem si v dané chvíli vzpomněla, což neznamena, že Vy, které nejmenuji, děláte méně.

Při této příležitosti jsem se musila zamyslet, jaká školení, informace nebo vzdělání by těmito lidem, ale vlastně i mně, mohly pomoci ještě více zlepšit naši práci. Neboť člověk – knihovník po určité době upadá do stereotypu, kdy nápady došly a on má pocit, že již nelze nic měnit, že je vše v pořádku, ale ono je stále co dělat jinak a stále je co zlepšovat, jen musí být podněty a další inspirace. A proč vymýšlet něco nového, když jinde už to vymysleli a u nás to může fungovat také.

Takže první myšlenkou bylo, jakým přínosem pro ostatní mohou být právě taková setkání a exkurze pro knihovníky na stejné úrovni, jak jsem již dříve popsala. Vše záleží na osobnosti knihovníka: kdo se bude chtít poučit a vlastně i vzdělat, bude dělat vše pro to, aby si něco odnesl a vzal si a naučil se něco nového, a kdo bude chtít zůstat na starých pozicích – bude je hájit a bránit, nic nového přijímat nebude a měnit rovněž ne. V tomto případě bych se já osobně přimlouvala za to, že jestli obec potřebuje nového knihovníka, ať ho hledá mezi studenty, mladými čtenáři, maminkami na mateřské dovolené, a ne mezi důchodci (tímto se důchodcům omlouvám). Ale jelikož všechny obecní knihovny musí být do určité doby internetizovány (musí v nich být počítač připojený na internet), důchodci a starší lidé většinou práci s počítačem a internetem nezvládnou, protože ve škole a za jejich mládí nic takového nebylo (samozřejmě to neplatí o všech). A dalším problémem těchto starších lidí je, že většinou děti a mládež do knihovny nepřitáhnou, neboť ti z nich mají respekt a strach, kdežto mladší lidé jsou jim bližší (vím, že to také vždy neplatí).

Druhá myšlenka na vzdělání a informovanost knihovníků, která mne napadla, byla, že s internetizací knihoven bude časem aktuální i myšlenka knihovnických programů – což znamená, že klasické půjčování knih prostřednictvím lístků a kapes bude nahrazeno půjčováním prostřednictvím počítače. A to s sebou přináší školení v práci s těmito programy (př. LANIUS, CLAVIUS a další, které osobně neznám). Tato školení jsou bohužel pro obecní knihovníky problémem, neboť pokud pracují, v týdnu nemají čas, a pokud se jedná o maminky na mateřské – nemají hlídání, takže zbývá víkend, a to jsou zase většinou lektori, kteří by je školili, rádi, že mají konečně volno. Takže tady nastává jistý střet zájmů.

Třetí myšlenkou, která mne napadla, bylo, zda obecní knihovník vůbec zná MDT, což znamená mezinárodní desetinné třídění, kterého se používá k rozdělení naučné literatury podle oborů. Ale tento problém by bylo možno řešit i jiným způsobem; bylo by totiž možné psát na knihy obor, do kterého se kniha v profesionálních knihovnách řadí právě dle MDT.

Čtvrtá, a snad i pro mne nejdůležitější, myšlenka byla informovanost nás všech obecních knihovníků. Týká se všech informací o akcích, grantech, vyhláškách a dalších důležitých věcech, které tyto knihovny (poslední, a přitom možná nejdůležitější, na žebříčku knihovnické hierarchie) nemají. Jsou to akce typu BMI (Březen měsíc internetu), Týden knihoven, Noc s Andersenem, Provázkiáda a další. Většina obecních knihovníků, kteří budou toto číst, nebude vůbec vědět, o čem je řeč, a popravdě se přiznám, že já jako „profesionál“ jsem o Provázkiádě četla již dávno, ale co to obnáší, jsem se nedozvěděla nikde, a to internet ovládám dobře. Ale informace o tom jsem neměla.

Poslední myšlenka patřila knihovnám, které si myslí, že internet do knihoven není přínosem. Věřte, že z mé „profesionální“ i „neprofesionální“ stránky – PATŘÍ. Jen se musí umět využívat. Každá obecní knihovna nemá jako profesionální – to znamená městská, nadřízená – tolik naučné literatury a informací, kterými by mohla pokrýt požadavky svých čtenářů a vlastně i své. Jen je nesmírně důležité mít k tomu internetu i tiskárnu. Neboť vytištěná (napsaná) věc je větší připomínkou než jen jednou přečtená. Velký důraz kladu na zřízení vlastní e mailové adresy. Knihovna nemusí mít vlastní internetové stránky (www), ale pokud má možnost připojení na internet, měla by mít svou adresu, i kdyby si ji knihovník zřídil na své jméno. Protože pokud „nadřízená“ knihovna pracuje dobře, mohou být informace podávány aktuálně a skoro ihned, kdežto poštou jdou většinou přes obecní úřad, papír se přečte a vyhodí a každý si řekne, co zase chtějí: internet je okamžitá otázka a ve většině případů i okamžitá odpověď.

Ráda bych za svou osobu přiznala, že vzdělání je hodně důležité, ale pokud chybí nápad, elán a zapálení, přijde veškerá práce se zřízením a vedením obecní knihovny

vniveč.

Na závěr bych ráda poděkovala všem obecním knihovníkům za jejich ochotu pracovat se čtenářem, neboť jejich práce je v současných podmínkách nelehká.

P.S. Případné připomínky zasílejte na adresu knihovna@velkajesenice.cz .

© 2000-2004 Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové · pujcovna@svkhk.cz
· knihovna@svkhk.cz · studovna@svkhk.cz · <http://www.svkhk.cz>